

Endokrina sjukdomar, specifik dokumentation i Cosmic

Omfattning och ansvar

Rutinen omfattar personal som behandlar patienter med endokrina sjukdomar inom både specialist- primär- och slutenvård.

Ansvarig för att uppdatera rutinen är Peter Johansson, verksamhetschef, Internmedicin Geriatrik, Sunderby sjukhus.

Syfte

Syftet med denna rutin är att säkerställa att arbetssättet Vårdokumentation i Cosmic sker enhetligt inom Region Norrbottens verksamheter.

Innehåll

Endokrina sjukdomar, specifik dokumentation i Cosmic	1
Omfattning och ansvar	1
Syfte.....	1
Journal	3
Besöksanteckning Endokrina sjukdomar	3
Besöksanteckning bentäthetsmätning och Bedömningsanteckning bentäthetsmätning.....	4
Registrering av insulinpump i UMS samt kronologisk journal.....	4
Journaltabeller	7
Insulinpumpsinställningar avseende basaldos timme för timme.....	7
Aktiviteter och paket	7
Utdata	7
Översikter	7
Anslutningsöversikt.....	7
Remisser	7
Remissmallar	7
Beställning och Svar, BoS	8
Analyspaket	8
Analysyta.....	9
Diabetes	9
Läkemedel	9
Tillfällig insulinordination vid hyperglykemi inom slutenvården.....	9
Arbetsätt direktverkande insulin	10
Arbetsätt långtidsverkande och mixinsulin.....	10
Insulinbehandling, Insulinpump	10
Insulinbehandling – Insulinpump tillfälligt avbrott.....	11
Ordination.....	12
Förskrivning hjälpmedel.....	12
Originaldokument från Sussa samverkan	13

Journal

Besöksanteckning Endokrina sjukdomar

Besöksanteckning Endokrina sjukdomar ska användas för dokumentation av samtliga endokrina sjukdomar inom specialiserad öppenvård och primärvård, av samtliga professioner som handlägger patienter med endokrina sjukdomar.

Dynamiska sökord för diabetes och amyloidos

Under det dynamiska sökordet *Diabetes* finns det utökade sökord för dokumentation av diabetes. Sökorden täcker in inrapporteringsbehov till Nationella Diabetesregistret (NDR) och möjliggör automatisk inrapportering. Rapportering av data till NDR avseende ögon sker via ögonklinik. Oklart om automatisk överföring kommer att kunna ske vid GoLive.

Under den dynamiska komponenten *Amyloidos* kan användaren dokumentera amyloidosspecifika sökord. Genom att välja *Amyloidos* i besöksmallen blir viktiga sökordgällande denna sjukdomsgrupp tillgängliga för dokumentation i den kronologiska journalen.

Sökord Graviditetsdiabetes

Graviditetsdiabetes ska dokumenteras i *Besöksanteckning Endokrina sjukdomar*. Vårdkontaktsorsak *Diabetes*. Öppna sökord *Anamnes*, välj *Diabetes-anamnes*, därefter väljs *Graviditetsdiabetes*. Diagnosgruppens kliniska data ska inte överföras till NDR och diagnosgruppen har således ingen automatisk överföring.

Sökord Patientrapporterade glukosvärden

Under *Anamnes*, *Diabetesanamnes* återfinns sökordet *Patientrapporterade glukosvärden*. Med hjälp av sökordet ska patientens glukosvärden sammanställas och anges i fritext vid t.ex. graviditetsdiabetes där många bedömningar görs under en bestämd tid. Sökordet *Patientrapporterade glukosvärden* kan användas vid besök, telefonsamtal eller när patienten har rapporterat in sina värden via digitala plattformar.

Insulinjusteringar ska göras i **läkemedelsmodulen**, inte i fritext varken under detta sökord eller på annan plats i den kronologiska journalen.

Besöksanteckning bentäthetsmätning och Bedömningsanteckning bentäthetsmätning

Mätning med central DXA utförs oftast i ländrygg och höft. Resultatet ger ett utgångsvärde för ställningstagande till behandling, val av behandling samt för uppföljning av behandlingseffekt. Det finns ett specifikt dokumentationsbehov kopplat till undersökning bentäthetsmätning (DXA) och tillhörande bedömning.

Det är framtaget två generella journalmallar, Besöksanteckning bentäthetsmätning och Bedömningsanteckning bentäthetsmätning.

Arbetsgång

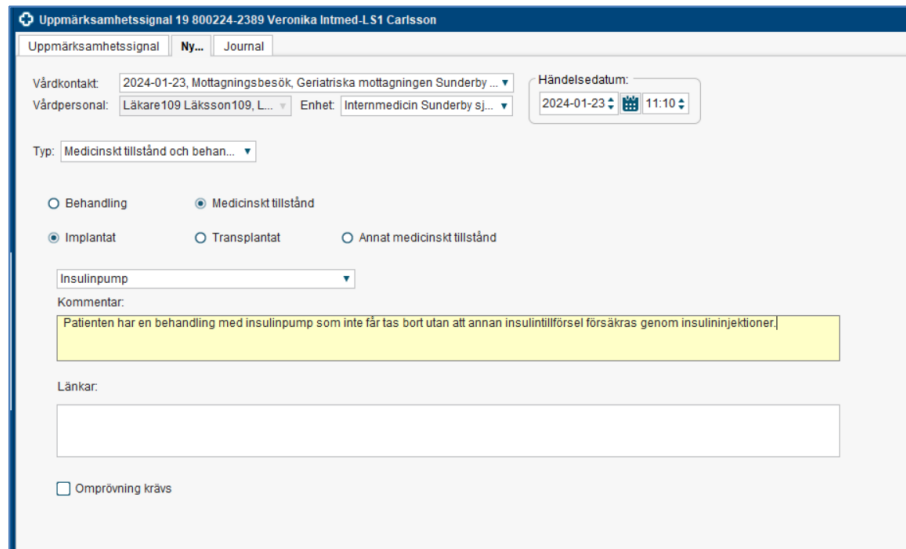
- Remiss för bentäthetsmätning inkommer och handläggs enligt rutin.
- Sjuksköterskan genomför mätning och dokumenterar relevanta uppgifter och resultat i *Besöksanteckning bentäthetsmätning*. Mallen innehåller flera undersökord så som *BMD*, *T-score*, *Z-score* och *VFA*, vissa av dessa gäller flera områden.
- Ansvarig läkare notifieras sedan om genomförd mätning.
- Den ansvariga läkaren gör en bedömning av genomförd mätning vilket dokumenteras i *Bedömningsanteckning bentäthetsmätning*.
- Remissvar till inremitterande läkare skickas.

Registrering av insulinpump i UMS samt kronologisk journal

Registrering i UMS kan bara utföras med behörighet för läkare.

Om en patient med diabetes blir utan insulintillförsel finns risk för allvarlig insulinbrist med ketoacidosis som följd. Genom att använda Uppmärksamhetsymbolen (UMS) uppmärksammas att patienten har en behandling med insulinpump som inte får tas bort utan att annan insulintillförsel försäkras genom insulininjektioner.

- Registrering att patienten har insulinpump sker i UMS. Här registreras inte vilken typ/modell, detta görs istället i den kronologiska journalen under sökordet *Metod att ge insulin* och valet *Insulinpump*, då blir valbara modeller synliga. Gå via UMS och välj Ny, välj typ *Medicinskt tillstånd och behandling*, markera radioknappen *Medicinskt tillstånd* samt radioknappen *Implantat*, välj *Insulinpump* via rullisten, skriv kommentar.

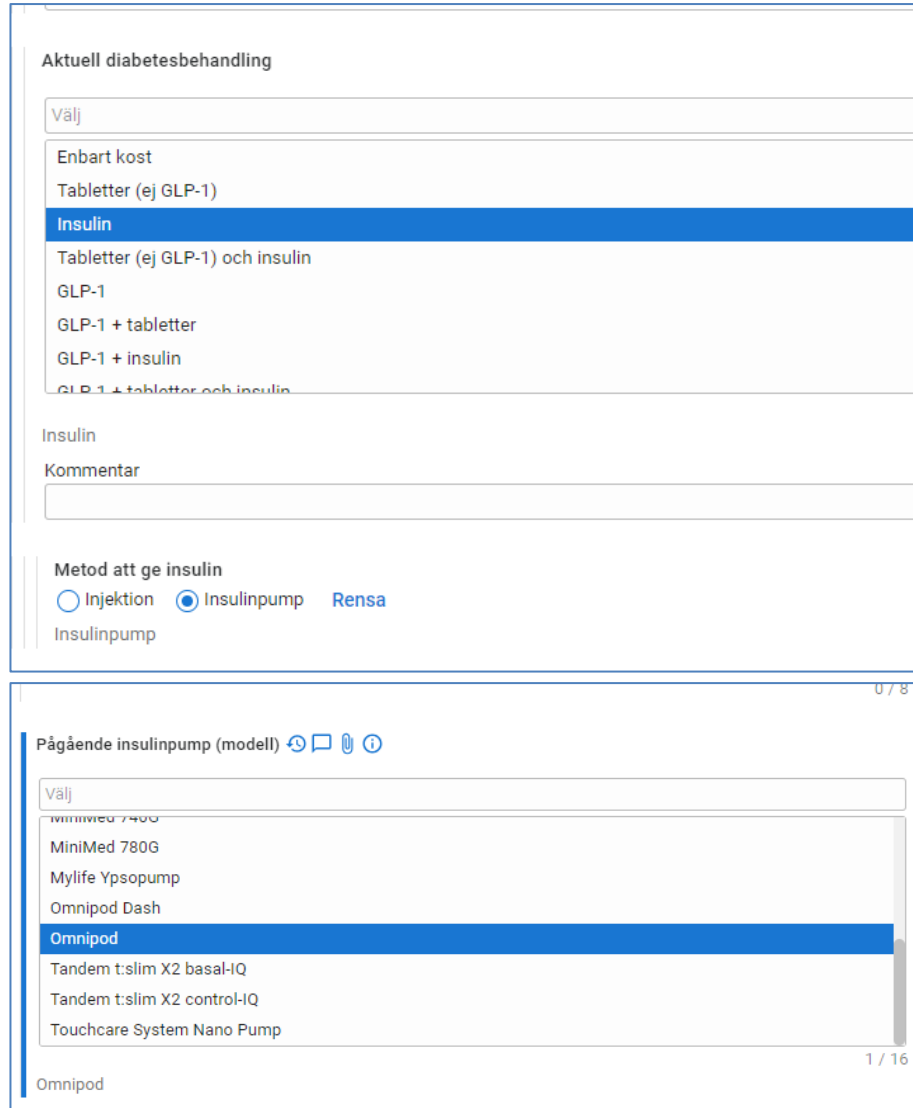

Genom registrering i UMS minskas risken att uppdatering eller byte av insulinpumpsmodell inte blir uppmärksammat. Ett sätt att få en övergripande bild av samtliga patienter med insulinpump oavsett modell är att registrera dem i Anslutningsöversikten, via *Klassificering* välj *Insulinpump*. Pumparna sorteras i *Team*.

- Team 1: Tandempump
- Team 2: Omnipod
- Team 3: Ypsopump
- Team 4: Medtronic

Dokumentation av inställningar för insulinpump

För att ange vilken typ av pump som används dokumentera detta under *Anamnes, Diabetesanamnes, Aktuell Diabetesbehandling*, välj *Insulin*. Under *Metod att ge insulin* välj *Insulinpump*. För att välja modell använd rullisten under *Pågående insulinpump*.

The screenshot shows two parts of a medical record form. The top part is titled "Aktuell diabetesbehandling" and contains a dropdown menu with "Välj" selected. The dropdown list includes "Enbart kost", "Tabletter (ej GLP-1)", "Insulin" (highlighted in blue), "Tabletter (ej GLP-1) och insulin", "GLP-1", "GLP-1 + tabletter", "GLP-1 + insulin", and "GLP-1 + tabletter och insulin". Below this is a text field for "Insulin" and a "Kommentar" field. The bottom part is titled "Metod att ge insulin" and has radio buttons for "Injektion", "Insulinpump" (selected), and "Rensa". Below this is a text field for "Insulinpump".

The second screenshot is titled "Pågående insulinpump (modell)" and shows a dropdown menu with "Välj" selected. The dropdown list includes "MiniMed 780G", "Mylife Ypsopump", "Omnipod Dash", "Omnipod" (highlighted in blue), "Tandem t:slim X2 basal-IQ", "Tandem t:slim X2 control-IQ", and "Touchcare System Nano Pump". Below this is a text field for "Omnipod".

Rekommenderat arbets sätt är att använda frastexter vid sökorden, Insulinbehandling insulinpump (frastext #a43 Basaldos), Kolhydratkvot (frastext #a45), Insulinkänslighetsfaktor (ISF) (frastext #a44) för att få dokumentationen enhetlig. Gå via **Meny**, Fraseditor och sök respektive frastextnummer.

Journaltabeller

Insulinpumpsinställningar avseende basaldos timme för timme

Journaltabell används för att dokumentera aktuell insulindos för basaldosen, även ändringar görs i tabellen. Gå via **Menyval Journal, Journaltabell** och *Ny journaltabell*, välj *Insulinpump, inställning slutenvård* (ändringsbegäran skickad för korrekt namn: Insulinpump, inställning).

Aktiviteter och paket

Nås via **Meny Aktivitet - Beställning - Kategorier - Aktiviteter - Paket**. Viktigt att välja rätt Beställande enhet Diabetes- och endokrinmottagningen

Paket utifrån endokrina sjukdomar (*paketen ej komplett vid GoLive*)

- Nydebuterad diabetes mellitus
- Insulinpumpsproblem, medicinska åtgärder (*ej komplett vid GoLive*)
- Insulinpumpsproblem, tekniska åtgärder (*saknas vid GoLive*)

Utdata

Nationella Diabetes Registret NDR – automatisk överföring.
(*oklart om detta kommer att fungera vid GoLive*).

Översikter

Anslutningsöversikt

Genom registrering i UMS minskas risken att uppdatering eller byte av insulinpumpsmodell inte blir uppmärksammat. Ett sätt att få en övergripande bild av samtliga patienter med insulinpump oavsett modell är att registrera dem i *Anslutningsöversikten*.

Där finns klassificeringar och team, t.ex. Insulinpump, rtCGM. Klassificeringen Graviditet samt Utomlänspatient saknas vid GoLive

Remisser

Remissmallar

Det finns två specifika remissmallar för vårdområde endokrina sjukdomar som innehåller sökord och undersökord som ska underlätta för remitten-

ten att inkludera nödvändig information. Genom att skriva kompletta remisser säkerställs korrekt bedömning och adekvat prioritering. Remissmallarna är:

Vårdbegäran Bentäthetsmätning

Här kan remittenten dokumentera på sökord exempelvis *Längdminskning*, *Tidigare bentäthetsmätning* samt *FRAX*.

Vårdbegäran Diabetesfotmottagning

Här kan remittenten dokumentera på sökord, exempelvis Samsjuklighet och rörelseförmåga, Sårhistoria och Aktuell fotsårsbehandling.

Vid remittering till diabetesfotmottagning ska motsvarande mall användas. Inget av fälten i remissmallen är tvingande, med undantag för sökordet *Frågeställning*.

Det är inte obligatoriskt att fylla i alla fält i remissen, men informationen bör inkluderas för att säkerhetsställa remissmottagarens informationsbehov för rätt bedömning. Detta kan även göras genom att bifoga en journalanteckning i remissen där informationen finns inkluderad.

Beställning och Svar, BoS

Analyspaket

Många prover som tas vid endokrina utredningar är i dagsläget så kallade skickeprover. Dessa kan inte läggas in i paket och måste läggas in separat. Följande paket finns:

Diabetes

- **Thyr:** Thyreoideaprover ,
- **Thyrm:** Thyreoideaprover nybesök, behöver oftast kompletteras med analysen Trak (Umeåremiss).
- **Diab:** Diabetesprover utökat provpaket, måste kompletteras med vikt och längd.
- **Diab2:** Hba1c, u-al/krea, komplettera med vikt.
- **Hypofys:** kompletteras ofta med IGF1 och i förekommande fall även med östradiol.

Osteoporos

- Osteo

Analysyta

Diabetes

Mallar i analysytan som inte har kunnat testas innan GoLive:

- Insulindos kontra blodsockervärde
- Provsvar thyreoidea kontra läkemedel för hypo/hyperthyreos

Läkemedel

Tillfällig insulinordination vid hyperglykemi inom slutenvården

Bakgrund och syfte

Syftet med denna beskrivning är att ge stöd till slutenvården hur direktverkande insulin tillfälligt ska ordinerars i läkemedelslista samt utvärderas vid akut hyperglykemi. I läkemedelslistan kan mallar skapas för så kallade ”vid behovsordinationer”. I en mall för ordination av insulin vid akut hyperglykemi ska gränser för glukosnivåer kopplad till förslagen insulindos anges.

Avgränsningar

Tillfällig insulinordination vid hyperglykemi inom slutenvården ska inte användas vid ketoacidosis, hyperglykemiskt hyperosmolärt syndrom, insulininställning vid nyupptäckt diabetes eller för akut sjuk patient där snabb glukoskontroll eftersträvas. Om patienten har en typ 1-diabetes kan ordinationen behöva omvärderas. Ordinationen ska inte ersätta annan pågående insulinbehandling. Utvärdering, med kontroll av glukos, bör ske inom 1 - 2 timmar efter given insulindos. Vid tveksamheter ska medicinläkare/endokrinolog kontaktas.

Insulinbehandling med insulinpenna

Det finns flera olika sätt att ordinera insulin i läkemedelslistan för personer som tar insulin en eller flera gånger per dag med insulinpenna. Nedan presenteras olika sätt för hur direktverkande insulin som tas/ges med penna har ordinerats.

Avgränsningar

Vid ineliggande vård ordinerars insulin enligt arbetssätt direktverkande/långverkande insulin i de doser som specificeras i läkemedelsmodulen under ”eovb”. Se separat arbetssättsbeskrivning för ”Insulinbehandling – insulinpump tillfälligt avbrott”.

Arbetsätt direktverkande insulin

För att det ska bli tydligt för patienten och för vårdgivare kring vilka doser som gäller föreslås att följande arbetsätt används.

- i. Fast dos: 4 E + 4 E + 4 E + 0 E
- ii. Inom ett intervall: 4 – 6 E + 3 – 6 E + 3 – 6 E + 2 – 4 E

Genom att ordinera på detta sätt blir det möjligt att skriva insulindoser inom ett intervall och det blir också tydligt hur doserna fördelas över dagen i samband med måltider. För alternativen ”Enligt särskild ordination” och ”Enligt schema” blir ordinationerna inte lika tydliga i utdelningsvyn, vilket kan vara försvårande vid administration.

Om det finns behov av att ange exakta klockslag är det möjligt att lägga till. Om man väljer att använda X E * 3 kommer det i utdelningsvyn att spridas jämnt över hela dagen och blir inte lika tydligt att det är i samband med måltid. Vid utskrift av läkemedelslista till patienten blir ordinationen tydlig, dessutom syns doseringsschema samt eventuella kommentarer.

Arbetsätt långtidsverkande och mixinsulin

Liknande ordinationsförfarande föreslås för långtidsverkande och medellångtidsverkande insulin. Mix-insulin tas i samband med måltid i och med innehåll av snabbverkande komponent. Dosen skrivs in där den ska administreras och 0 E skrivs vid övriga tider på dygnet.

Exempelvis:

12 E + 0 E + 0 E + 20 E tv (för medellångverkande insulin)

Eller

12 E + 0 E + 12 E + 0 E tv (för mixinsulin)

Eller

0 E + 0 E + 0 E + 24 E tv (för långverkande insulin-analoger)

Insulinbehandling, Insulinpump

Bakgrund och syfte

Behandling med insulinpump innebär att direktverkande insulin (100 E/ml) ges kontinuerligt subkutant utifrån en unik personlig förprogrammerad dos, basaldos. Basaldos (E/timme) varierar över dygnet med flertalet tidsblock. Vid måltid ges en insulindos manuellt i pumpen, bolusdos.

Vid behandling med Hybrid closed loop pumpar finns alltid en unik basaldos inprogrammerad i bakgrunden. Insulinpumpen styrs dock inte alltid av denna basaldos, utan av andra parametrar som aktiv insulintid, kolhydratskvot, glukosmål och insulinkänslighetsfaktor. *För att alla dessa olika parametrar ska kunna registreras och bli överskådliga sker detta i den kronologiska journalen.*

Alla patienter med insulinpump skall också ha en ordination med doser för direktverkande insulin och långverkande insulin som gäller vid eventuellt behov av att avbryta behandlingen med insulinpumpen. *Detta ska dokumenteras i läkemedelslistan.*

Att patienten har en insulinpump syns i Uppmärksamhetssymbolen (UMS). Hur detta ska dokumenteras i UMS, se kapitel *Registrering av insulinpump i UMS samt kronologisk journal* i detta dokument.

Arbetsätt

När det gäller läkemedelsbehandling där funktionerna i läkemedelsmodulen inte räcker till, rekommenderas att läkemedlet ordinerar i Läkemedelslistan med dosering enligt särskild ordination ("eo"). I läkemedelslistan anges endast vilket direktverkande insulin som patienten har i insulinpumpen. *Den särskilda ordinationen står i den kronologiska journalen.*

Vid ordination där administrationssätt ska anges, väljs Subkutan infusion. I fritextfältet till doseringen anges information om var den kompletterande information kan återfinnas. Rekommendation är att det i fritextrutan skrivs: "För inställningar i insulinpump, se kronologisk journal".

Insulinbehandling – Insulinpump tillfälligt avbrott

Bakgrund och syfte

Alla patienter med insulinpump skall också ha en ordination med doser för direktverkande insulin och långverkande insulin som gäller vid eventuellt behov av att avbryta behandlingen med insulinpumpen.

Avgränsningar

Denna ordination gäller bara vid tillfälligt borttagande/avslutande av pågående insulinpumpsbehandling. Ordinationen ska starta omedelbart efter att insulinpumpen tagits bort eller slutat fungera. Se även Aktivitetspaketet Insulinpump-medicinska åtgärder och Insulinpump-tekniska åtgärder vid behov av stöd och för att ge råd till patienten.

Arbetsätt

Ordination av direktverkande och långverkande insulin vid tillfälligt borttagande/avslutande av pågående insulinpumpsbehandling görs på separata rader i läkemedelslistan.

Vid tillfälligt borttagande/avslutande av pågående insulinpumpsbehandling krävs ordination av både långtidsverkande och direktverkande insulin. Dessa ordinerar genom "Enligt särskild Ordination Vid Behov" ("eovb") och doseringen på raden under i form av ett intervall eller fast dos, se arbetsätt direktverkande respektive långverkande insulin. Efter ordinationen skrivs "vid uppehåll i insulinpumpsbehandling", som ordinationskommentar används "Gäller vid borttagande/avslutande av pågående insulinpumpsbehandling".

Viktigt att dessa "eovb" uppdateras regelbundet vid återbesök hos läkare/diabetessjuksköterska.

Dessa ordinationer ska tydligt markeras i läkemedelslistan som "Vid behov". OBS! Ska inte förväxlas med vid behovsordination av insulin vid hyperglykemi.

Ordination

Ordineras i samband med kontakt med patienten.

Vid behovs ordination av insulin vid pumpbehandling ordineras vid uppstart. Uppdateras vid behov i samband med återbesök/kontakt med mottagningen.

Förskrivning hjälpmedel

(Detta är ännu inte infört, kommer inom kort. Rutinen fram till dess sker enligt tidigare rutin).

Arbetsgång

- Förskrivning av hjälpmedel görs av patientansvarig sjuksköterska/läkare i 1177.
- Patienten gör själv avrop via 1177 och utlämning sker från Länservice via postombud till patient. Dokumentation av diabeteshjälpmedel görs i journalmallen *Besöksanteckning Endokrina sjukdomar*, under sökord *Åtgärder* och undersökord *Förskrivning av hjälpmedel*.

The screenshot displays a software interface with the following sections:

- Åtgärder**: A large empty text input field.
- Restriktioner**: A large empty text input field.
- Förskrivning av hjälpmedel**: A section with three icons (refresh, print, info) and a list of items:
 - 35117 Freestyle Libre 3
 - 35456 Omnipod DASH
 - 29916 Galileo blodsockerstickor
 - 29917 Galileo Ketontickor
 - 17740 Injektionstork
- Läkemedelsbehandling, kompletterande information**: A large empty text input field.

- Förskrivning via läkemedelsmodulen fliken Förbrukningsartiklar görs endast vid akuta behov eller till patienter med särskilda behov.

Originaldokument från Sussa samverkan

DokumentID:

ARBGRP1112-1374266480-29

ARBGRP1112-1374266480-31